Internal Contradictions...

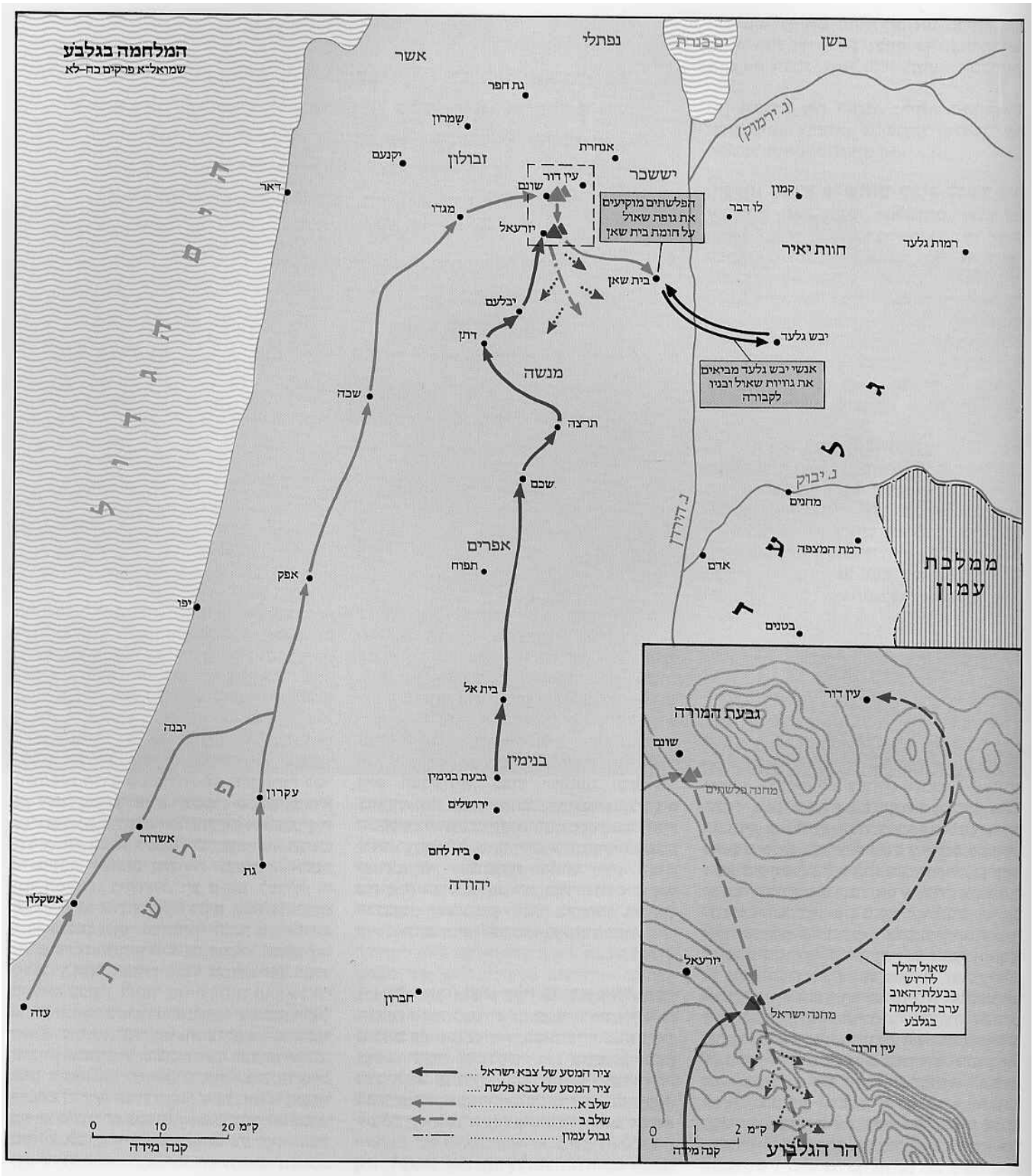

מלבי"ם (ה) (סבה ג) שכאשר ראה מחנה פלשתים התירא מאד וראה כי לבו החרד מנבא לו
רעה: (ו) (סבה ד') **ששאל בה' ולא ענהו: גם בחלומות** וכו', הנה בדברי הימים (א' י' י"ד) אמר וגם לשאול באוב לדרוש, **ולא דרש בה'** וכו', ופה אומר ששאל בה'? כי יש הבדל בין שאלה ובין דרישה, הדרישה הוא שדורש ומבקש את ה' בכל **לבו ובתפלה** ואם היה עושה כן היה מעביר הגזירה (על כל פנים לפי שעה) והיה נענה, אבל הוא לא דרש רק שאל דרך **שאלה** לבד. והמופת לזה מצד הסדר ששאל תחלה **בחלומות** ואחר כך **באורים** ואחר כך **בנביאים** והיה לו להתחיל **לשאול בנביאים** שהם שואבים מן המקור ואחריהם האורים שהוא רק הופעת רוח הקדש ואחריהם החלומות שהיא מדרגה קלה וזה מפני שלא הכין לבבו לדרוש את ה' והתחיל בדבר הקל הרחוק מן הקדושה שאין צריך הכנה כל כך, וזה **שכתוב גם בחלומות** וכו':

מלבי"ם (יב) **ותרא האשה,**
1 **המפרשים** האריכו בדבר הזה מאד, באשר יפלא איך **יצוייר** ששאה בכשפיה תמשול על נפש הנביא הצרורה **בצרור** החיים ממעונה להיות כאוב מארץ קולה? ויאמר
הגאון ר' שמואל בן חפני שכל מעשה האוב היה דבר כזב והתולים. ויאמר הרלב"ג שהיה מפעולת כח הדמיון, וכל זה
5 **לא** יכילו הכתובים האומרים שהיה הדבר ממש, ושנבא לו מה יהיה למחרת, ומי ימלוך אחריו, ויאמר רב האי גאון ורב **סעדיה** שלא האשה החיתה את שמואל רק הבורא החייהו למען יודע לשאול העתיד לבוא עליו ועל ביתו, ואם היה כן **מדוע** לא ענהו באורים ובנביאים? ויאמר מהרי"א ששד התלבש בגופו של שמואל והוא אשר קראוהו הכתובים בשם **שמואל** מצד גופו. ויאמר בעל עקדת יצחק שהיא התחילה בפעולה ועל ידי כן התעורר שמואל מעצמו לא על ידי הכרח
10 **האוב.** אולם למה לנו הדחוקים העצומים האלה, הלא חכמינו זכרונם לברכה באגדותיהם ספרו מעשה אוב שהיה נוהג **עדיין** בימי חכמי המשנה והתלמוד, והעידו שהיה בכחם להעלות הנפשות מקבריהם ממש, ואמרו שהמעלה רואהו **והנשאל** שומע את קולו, ואמרו שאם הנשאל הוא הדיוט עולה וראשו למטה ואם הוא מלך עולה כדרכו, וכל זה ספרו **מצד** שהיתה המלאכה הזאת נודעת, נוהגת בימיהם, וידעו כל סגולותיה. אולם אשר תתפלא איך ימשול הכישוף על **נפש** הנביא, כבר בארתי בדרוש מיוחד, כי הנשמה הנאצלת מלמעלה היא תסתלק תיכף במות האדם ותשוב אל האלהים
15 **אשר נתנה.** אולם הנפש ההיולאנית המתהוה עם הגויה היא לא תסתלק עד כלות הגויה בקבר אחר י"ב חדש, כמ"ש כל י"ב חדש היא עולה ויורדת, כי י"ל קשר עצמי עם הגויה, וכל עוד שלא נעשה בה מלאכת האלכימיאה על ידי הצירוף והזיכוך שיבלה הגוף ויתפרדו חלקיו, עדיין היא למטה ויש כח להאוב למשול עליה, ויש לה כח להגיד עתידות על ידי פעולת הקסם, ובכ"ז נשמת שמואל העליונה בכבודה תעמוד לפני ה' בארצות החיים, כי רק הרוח שהוא דבוק עדיין עם הגויה האוב שליט ברוח לכלוא את הרוח על ידי הקסם, וזה שכתוב **ותרא האשה את שמואל ותזעק** שראתה שעלה כדרכו וידעה שהנשאל הוא המלך, לכן אמרה **למה רמיתני ואתה שאול:**

ז. ויאמר שאול אל עבדיו בקשו לי אשה בעלת אוב ואלכה אליה ואדרשה בה. למה שאול דומה באותה שעה? אמר ריש לקיש, משל למלך שנכנס למדינה, וגזר כל תרנגולין שיש כאן ישחטו, בלילה בקש לצאת, אמר יש כאן תרנגול שיקרא [לידע כמה שעות הוא בלילה] אמרו לו, לא אתה הוא שגזרת ואמרת כל תרנגול שיש כאן ישחטו?, כך (לעיל פסוק ג') **ושאול הסיר האובות ואת הידעונים מהארץ.** והוא אומר **בקשו לי אשה בעלת אוב,** אפילו כן **ויאמרו עבדיו אליו הנה אשת בעלת אוב.**

(ויקרא רבה כ"ו ז', תנחומא אמור ב', מדרש שמואל כ"ד, ילק"ש ח"ב רמז קל"ט)

י. **וישבע לה שאול בה' לאמור חי ה' וגו'.** למה שאול דומה באותה שעה? אמר ריש לקיש, משל לאשה שהיתה אצל אוהבה ונשבעת בחיי בעלה, כך שאול שואל באוב וידעוני ואומר **חי ה' אם יקרך עון בדבר הזה** יד).

(ויקרא רבה כ"ו ז', תנחומא אמור ב', מדר"ש כ"ד, ילק"ש ח"ב רמז קל"ט)

ויאמר לה המלך אל תיראי. ר"א אומר, בוא וראה כח הצדיקים משאול, שהסיר את האובות ואת הידעונים מן הארץ, וחזר ואהב את אשר שנא, והלך לו אצל צפניה אמו של אבנר לעין דאר, ושאלה לו באוב, והעלה לו את שמואל, והעלה את משה עמו, וראו המתים שמואל עולה ועלו עמו, סבורים שהגיע תחית המתים, וראתה האשה ונבהלה [שנאמר **ויאמר לה המלך אל תיראי**] אחד עשר צדיקים עלו עמו באותה שעה.

(ילק"ש ח"ב רמז ק"מ מפרקי דר' אליעזר פרק ל"ג)

אלהים ראיתי עלים מן הארץ. אמר ליה ההוא מינאה לרבי אבהו, אמריתו נשמתן של צדיקים גנוזות תחת כסא הכבוד, אובא טמיא [בעל אוב שמשתמש בעצמות] היכי אסקיה לשמואל בנגידא (איך העלה בעלת אוב את שמואל בכישוף) יז), אמר ליה, התם בתוך שנים עשר חודש הוה, דתניא, כל שנים עשר חודש גופו קיים ונשמתו עולה ויורדת, לאחר שנים עשר חודש הגוף בטל ונשמתו עולה ושוב אינה יורדת. (שבת קנ"ב ב' קנ"ג א')

טו. **למה הרגזתני להעלות אתי.** ר' אלעזר כי מטי להאי קרא בכי, **ויאמר שמואל אל שאול למה הרגזתני להעלות אותי,** ומה שמואל הצדיק היה מתיירא מן הדין, אנו על אחת כמה וכמה, שמואל מאי היא [מגלן דמתיירא] דכתיב (לעיל פסוק י"ג) „ותאמר האשה אל שאול אלהים ראיתי עולים מן הארץ", „עולים" תרי משמע? (ששנים עלו), חד שמואל, ואידך דאזל שמואל ואייתי למשה בהדיה, אמר ליה (שמואל למשה) דילמא חס ושלום לדינא קא מתבעינא יח) קום בהדאי, דליכא מילתא דכתיבת באורייתא ולא קיימתיה יט).

(חגיגה ד' ב', איכה רבתי ג' כ"ו, תנחומא אמור ב', מדר"ש כ"ד, ילק"ש ח"ב רמז ק"מ)

למה הרגזתני להעלות אותי. זה אחד משישה מקריות (מקראות) שהיה רבי קורא אותן ובוכה וכו', **ויאמר שמואל אל שאול למה הרגזתני,** אמר לו (שמואל לשאול) לא היה לך להרגיז את בוראך אלא בי, עשיתני ע"ז שלך, אין את יודע כשם שנפרעין מן העובד כך נפרעין מן הנעבד כ), ולא עוד אלא שהייתי סבר שהוא יום הדין ונתייראתי, והרי דברים ק"ו, מה אם שמואל רבן של נביאים שכתוב בו (לעיל ג' כ') „וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא לה'" נתייירא מיום הדין, אנו על אחת כמה וכמה. [ולפיכך בכה רבי]. (ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א, ויק"ר כ"ו ז', תנחומא אמור ב', מדר"ש כ"ד, ילק"ש ח"ב רמז קל"ט, ורמז תתר"ב)

ויאמר שאול צר לי וגו'. ואמר רבה בר חיננא סבא משמיה דרב, כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עונותיו שנאמר וכו', אלא מהכא, **ויאמר שאול צר לי מאד ופלשתים נלחמים בי וגו', ולא ענני עוד גם ביד הנביאים גם בחלומות וגו',** ואלו אורים ותומים לא קאמר משום דקטליה לנוב עיר הכהנים [לפי שנתבייש ממנו שלא יאמר לו אתה גרמת לעצמך שלא נענית באורים ותומים לפי שהרגת את הכהנים] כא), ומנלן דאחילו ליה מן שמיא? שנאמר (לקמן פסוק י"ט) „ויאמר שמואל אל שאול מחר אתה עמי" ואמר ר' יוחנן, עמי במחיצתי (ומזדכה להיות עם שמואל במחיצה אחת ש"מ דנמחל לו).

(ברכות י"ב ב', עירובין נ"ג ב', תנחומא אמור ב', ויק"ר כ"ו ז', מדר"ש כ"ד, ילק"ש ח"ב רמז ק"מ, ורמז שנ"ז)

יז־יח. **ויתנה לרעך לדוד, כאשר לא שמעת וגו'.** אמר ליה (שאול לשמואל) ולית הללו מלה קדמייתא דהוית אמר לי כד הוית גבי [הלא אין אלו הדברים שאמרת לי כשהיית אצלי בעולם הזה], הוית אמר לי [כשהיית בעולם הזה אמרת לי] (לעיל ט״ו כ״ח) „ונתנה לרעך הטוב ממך", וכדון את אמר [ועתה אמרת לי] הידא לי גבי שנאך והידא לי גבי ערך [המלוכה הוא גבי שונאך וזה דוד, ודוד לא היה טוב ממני שהיה שאול צדיק מדוד כג)], אמר ליה (שמואל לשאול) כד הוינא גבך, הוינא בעולם דשקר, והוית שמיע מיני מילין שיקרין, דהוינא דחיל מינך דלא תקטלנני [כשהייתי אצלך הייתי בעולם השקר, והיית שומע ממני דבר שקר, מפני שהייתי מתיירא ממך שלא תמיתני], וכדו דאנא בעלמא קושטא [ועתה אני בעולם האמת] לית את שמיע מיני אלא מילין דקשוט [לא תשמע ממני אלא דברי אמת שאינני מתיירא ממך], לא חנם עשה הקב״ה זה, אלא (פסוק י״ח) **כאשר לא שמעת בקול ה' וגו'.**
(ויקרא רבה כ״ו ז׳, תנחומא אמור ב׳, מדר״ש כ״ד, ילק״ש ח״ב רמז קל״ט)

אתה ובניך עמי. תלמידוי דרבי אמי בר אבא בשם רבי שמואל בר נחמני (אמר), חביבה היא מיתתו של שאול יותר מחייו, שבחייו לא נאמר אתה ובניך עמי, ובמיתתו נאמר **אתה ובניך עמי**, עמי בתוך מחיצתי.
(ילק״ש ח״ב רמז ק״מ, מדר״ש כ״ג)

ויתן ה' גם את ישראל וגו', ומחר אתה ובניך עמי. אמר ליה (שאול לשמואל) ואין מיערק? (פירוש אם אברח אנצל או לא?) אמר ליה (שמואל) אין ערקת את משתזיב (אם תברח תנצל, אבל) ואם אתה מקבל עליך מדת הדין **ומחר אתה ובניך עמי** מהו **עמי**? אמר ר' יוחנן, עמי במחיצתי [שאם לא יברח יתכפר עונו במיתתו ויזכה למחיצת שמואל בזכיותיו], כיון ששמע את דברי שמואל נתייירא, שנאמר (פסוק כ׳) **וימהר שאול ויפול מלא קומתו ארצה וירא מאד מדברי שמואל.** (ויקרא רבה כ״ו ז׳, תנחומא אמור ב׳, מדר״ש כ״ד)
אתה ובניך עמי. ראה לעיל פסוק ט״ו.

כ. **ויפל מלא קומתו ארצה.** אמרו לו אבנר ועמשא (לשאול), מה אמר לך שמואל? אמר להם, אמר לי למחר את נחית לקרבא ונצח [מחר אתה יורד למלחמה ותנצח, שלא רצה לגלות להם פן ירך לבבם ויסתכנו יותר במלחמה] ולא עוד אלא בניך מתמנין רברבין [בניך יהיו ממונים שרים וחשובים] כד). נטל (שאול) שלשה בניו ויצא למלחמה, אמר ריש לקיש, באותה שעה קרא הקב״ה למלאכי השרת ואמר להם, באו וראו בריה שבראתי בעולמי, בנוהג שבעולם אדם הולך לבית המשתה אינו מוליך בניו עמו מפני מראית העין, וזה יוצא למלחמה ויודע שנהרג ונוטל בניו עמו ושמח על מדת הדין שפוגעת בו.
אמר ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי, הראה לו הקב״ה למשה דור דור ודורשיו, דור דור ושופטיו, דור דור ומלכיו, והראהו לו שאול ובניו נופלים בחרב, אמר לפניו, רבש״ע מלך ראשון שיעמוד על בניך ידקר בחרב, אמר לו, משה, ולי אתה אומר, אמור אל הכהנים שהרג שמקטרגין אותו.
(שם וילק״ש ח״ב רמז קל״ט)

11 וַיִּשְׁמְעוּ יא
12 כָּל יָבֵישׁ גִּלְעָד אֵת כָּל־אֲשֶׁר־עָשׂוּ פְלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל: וַיָּקוּמוּ יב
כָּל־אִישׁ חַיִל וַיִּשְׂאוּ אֶת־גּוּפַת שָׁאוּל וְאֵת גּוּפֹת בָּנָיו וַיְבִיאוּם
יָבֵישָׁה וַיִּקְבְּרוּ אֶת־עַצְמוֹתֵיהֶם תַּחַת הָאֵלָה בְּיָבֵישׁ וַיָּצוֹמוּ 13
שִׁבְעַת יָמִים: וַיָּמָת שָׁאוּל בְּמַעֲלוֹ אֲשֶׁר־מָעַל בַּיהוָה עַל־דְּבַר יג
יהוה אֲשֶׁר לֹא־שָׁמָר וְגַם־לְשְׁאוֹל בָּאוֹב לִדְרוֹשׁ: וְלֹא־דָרַשׁ 14
בַּיהוָה וַיְמִיתֵהוּ וַיַּסֵּב אֶת־הַמְלוּכָה לְדָוִיד בֶּן־יִשָׁי:

And when all Yavesh-gil'ad heard all that the Pelishtim had done to Sha'ul, they arose, all the men at arms, and took away the body of Sha'ul, and the bodies of his sons, and brought them to Yavesh, and buried their bones under the terebinth in Yavesh, and fasted seven days. So Sha'ul died for his transgression which he committed against the LORD, against the word of the LORD, which he did not keep, and also for asking counsel of a medium, to make inquiry; and he inquired not of the LORD: therefore he slew him, and turned the kingdom over to David the son of Yishay.